

ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾವೈಕ್ಯತೆ

ಮಾನಾ ಸಂಗೀತಾ ಲೋಕೇಶ
ಕನ್ನಡ ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು
ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಲೇಜು ಬೀದರ

ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮೂಲ ತತ್ವ ಭಕ್ತಿ, ಸತ್ಯ, ಎನ್ನುವ ಭಗವಂತನನ್ನು ಕಾಣುವ ಪರಿ. ದಾಸ ಶಬ್ದ ಹೇಳುವುದೇ ಒಡೆಯ ಮತ್ತು ದಾಸರ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮಾತ್ರ. ಒಡೆಯನಿರದಿದ್ದರೆ 'ದಾಸ' ಎಂಬ ಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವೇ ಇಲ್ಲ. ದಾಸರು ಭಕ್ತಿಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಭಗವಂತನೆಂಬ ಮೂಲ ಸತ್ಯವನ್ನು ಹುಡುಕಲು ಹೊರಟವರು. ಹಾಗೆ ಅವರು ಹೊರಟಾಗ ಭಕ್ತಿಯ ದಾರಿಗೆ ತಮ್ಮನ್ನಷ್ಟೇ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಇಡೀ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ತೆರೆದಿಟ್ಟರು. ಅಲ್ಲಿ ಜಾತಿ, ಮತ ಧರ್ಮಗಳ ಗೋಜಲುಗಳು ಇಲ್ಲ.

ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜನರ ಮಧ್ಯೆ, ಜನರಿಂದ ಜನರ ಮುಂದೆಯೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಲ್ಲ. ಮನೆ ಮನೆ ಓಣಿ ಓಣಿಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುತ್ತ ಹಾಡುತ್ತ ಕುಣಿಯುತ್ತ ಸಾಗುವಾಗ ಕಂಡ ಲೋಕಾನುಭವಗಳು ಭಾವ ತನ್ಮಯತೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿ ಬಂದ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೃತಿಗಳು ಕವಿತೆಯ ಎಲ್ಲ ಕಾವ್ಯಾಂಶಗಳಿಂದ ತುಂಬಿ ನಿಂತವು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಗೀತದ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಪ್ರತೀಕವಾದ ಈ ರಚನೆಗಳು ಶುದ್ಧ ಭಾವಗೀತೆಗಳಾದವು.

ಶ್ರೀ ಪಾದರಾಜರು ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆದ್ಯ ಪ್ರವರ್ತಕರೆಂದು ಪ್ರಖ್ಯಾತಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ನೇರ ಶಿಷ್ಯ ಪದ್ಮನಾಭ ತೀರ್ಥರ ಪೀಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದ ಎಂಟನೇಯ ಮಠಾಧಿಪತಿಗಳಿವರು. ಸಾಹಿತ್ಯ ಉಗಮವಾಯಿತಲ್ಲದೇ ಮಾಧ್ವ ತತ್ವಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತದ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಹರಿಮಹಿಮೆ, ಹರಿಭಕ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಜನರಲ್ಲಿ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯ ಭಾವನೆ ಮೂಡಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ಪಾದರಾಯರ ಕೆಲವು ಕೀರ್ತನೆಗಳ ಸಾಲುಗಳು

'ಭಕ್ತಿ ಬೇಕು ವಿರಕ್ತಿಬೇಕು, ಶಕ್ತಿ ಬೇಕು ಮುಂದೆ ಮುಕ್ತಿ ಬಯಸುವಗೆ

ನಾನಿನಗೇನು ಬೇಡುವುದಿಲ್ಲ, ಎನ್ನ ಹೃದಯ ಮಂಟಪದೊಳು ನಿಂದಿರೋ ಕೃಷ್ಣ

(ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಜೀವಿನಿ-ಶಿವಶರಣಪ್ಪ ಮೋತಕಪಳ್ಳಿ)

ಕಾಖಂಡಕಿಯ ಮಹಿಪತಿರಾಯರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಮಿಶ್ರ ಭಾಷೆಯ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ

'ಸಮಜೋ ಭಾಯಿ ಪಕುನಾ ಚಾರೋ ಖುದಾಕಾ ತೆಲುಗು

ಕನ್ನಡ ತುರುಕಾರೆ ಒಂದೇ ಸುಖ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ, ತುರುಕ (ಇಸ್ಲಾಮ) ಆರೆ (ಮರಾಠಿ) ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯ ಭಗವಂತ ಕೊಡುವ ಸುಖ ಒಂದೇ ಎಂದರು. ಅಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯ ವಿಚಾರ

'ದೇಖೋ ಭಾಯಿದಿಸತಾ ತುಮನಾ

ನಜರೋಮೆ ನಜರೋಮೆ

ತನ್ನೊಳಗದೆ ಅತಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ತಿಳಿಕೋಮೆ ತಿಳಿಕೋಮೆ

ಸದ್ಗುರು ವಚನ ಶೋಧುನಿ ಪಾಹಾ ಸಪ್ರೇಮ ಸಪ್ರೇಮ

ಚುಡವಯ್ಯಾ ಉನ್ನದಿ ಪೂರ್ಣ ಘನ ಮಹಿಮೆ' ಎಂದರು.

ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿಯೇ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಿದೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೋ ನಿನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅದು ಇದೆ. ಸದ್ಗುರುಗಳ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೇಮದ ಗುರುತು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಘನ ಮಹಿಮೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾವೈಕ್ಯತೆ ಬೀಜ ಮಾತೆಂದರೆ ಇದುವೇ ಎನ್ನಬಹುದು.

ವ್ಯಾಸರಾಯರು ತಮ್ಮ ಗುರು ಶ್ರೀಪಾದರಾಯರ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಕೈ ಬಿಡದೆ ಅದನ್ನೇ ಮುಂದುವರೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ವ್ಯಾಸಕೂಟ ಮತ್ತು ದಾಸಕೂಟಗಳೆಂಬ ಟಿಸಿಲುಗಳಾಗಿ ಒಡೆದವು ಎರಡು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಭಾಗವತ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವಾದರೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಾಖೆಯ ವ್ಯಾಸಕೂಟವಾದರೆ ಕನ್ನಡ ಕೀರ್ತನೆಗಳನ್ನೇ ಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಹೊಂದಿದ ಶಾಖೆಯು ದಾಸಕೂಟವಾಯಿತು. ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ದೇವತೆಗಳಾದ ಪುರಂದರದಾಸರು ಮತ್ತು ಕನಕದಾಸರು ಇವರ ಶಿಷ್ಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದವರು.

ಕೊಳವ ನುಡಿಸಿ ಪ್ರೇಮ ಪುದೆಯ ಮಳೆಯ ಸುರಿಸಿ ಭವದ

ಕಳೆದು ತಿಳಿಪಿನೆಳೆ ಬಳ್ಳಿಯ ಬೆಳಗಿನ ಬೆಳಗನ್ನೇ ಮನದೊಳು

ಎಂದು ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯ ಬೀಜ ಬಿತ್ತರಿಸಿದರೆಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಪುರಂದರ ದಾಸರು ಗುರುಗಳಾದ ವ್ಯಾಸರಾಯರಿಂದ ದಾಸರೆಂದರೆ ಪುರಂದರ ದಾಸರಯ್ಯ' ಎನ್ನುವ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿ ನಾರದರ ಅಂಶರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾದರು. ಧರ್ಮವೇ ಜಯವೆಂಬ ದಿವ್ಯಮಂತ್ರ ಎಂಬುದು ಜನತೆಗೆ ಪುರಂದರದಾಸರಿತ್ತಿರುವ ದೀಕ್ಷಾಮಂತ್ರವಾಗಿದೆ.

'ಮಾನವ ಜನ್ಮ ದೊಡ್ಡದು ಇದ ಹಾನಿ ಮಾಡಲು ಬೇಡಿ

ಹುಚ್ಚಪಟ್ಟಗಳಿರಾ ಎಂದು ಜನರನ್ನು ಬದುಕಿನ ಒಳಅರ್ಥ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ

ಹೇಳಿದರು.

ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಅಧಿಕ ವರುಷದ ಇತಿಹಾಸವಿರುವ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಜೈನ ಯುಗ, ವೀರಶೈವ ಯುಗ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಯುಗ ಎಂದು ಮೂರು ಭಾಗಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳು ಆಯಾ ವರ್ಗದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆಯಷ್ಟೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭ್ಯಾಸಿಗಳ ಹೊರತು ಪಡಿಸಿ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯ ಆಯಾ ವರ್ಗದ

ಅರಮನೆ ಗುರುಮನೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾದವು ಆದರೆ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಒಂದು ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಲಿಲ್ಲ ಅದು ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳ ಅರಮನೆ ಗುರುಮನೆ ಮತ್ತು ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯರನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿರುವುದು ಅದರ ವಿಶೇಷವಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದುಳಿದವರು ದಲಿತರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಸಮಾಜದ ಅತ್ಯಂತ ಮುಂದುವರಿದ ಜನರ ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಮರ ಮಾನ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗುಡಿ ಗುಂಡಾರಗಳಲ್ಲಿ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸ್ವೀಕಾರವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನಷ್ಟು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ದ್ಯಾಮವ್ಯ, ದುರ್ಗವ್ಯ, ಬೀರಪ್ಪನ ಗುಡಿಗಳ ಭಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಶೈವ ವೀರಶೈವರ ಭಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಮಡಿ ಮಾಡುವ ವೈಷ್ಣವರ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ದಾಸರ ಪದಗಳು ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ದಾಸರ ಜಾತಿ ಮತ ಪಂಥ ಮುಖ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಳಿದ ಜಾತಿಯ ಕನಕದಾಸ ತೀರ ಇತ್ತೀಚಿನ ಮುಸ್ಲಿಮ ಗೋನವಾರದ ರಾಮದಾಸರ ಕೀರ್ತನೆಗಳು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಸ್ವೀಕೃತವಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಅದು ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕು. ತಟ್ಟಬೇಕು. ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನ ಮುಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಇದು.

ದಾಸರು, ಜನಾರ್ಥನನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಜನತೆಯ ಸೇವೆಯ ಮೂಲಕ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜನರಲ್ಲಿ ಧರ್ಮ ಜಾಗೃತಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿ ಮೂಡುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಗೀತದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಮೂಡುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಗೀತದ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಭೇದ ಭಾವಗಳಿಲ್ಲದೆ ಜನರ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದವರನ್ನು ಸುಸಂಸ್ಕೃತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಉದಾತ್ತ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಿರ್ವಾರಣೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ರಕ್ಷಣೆ ಪೋಷಣೆಗಳಿಗೆ ಅವರು ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆ ಅವಿಸ್ಮರಣೀಯವಾಗಿದೆ ಅರಳಿದ ಹೂವಿಗೆ ಸುವಾಸನೆಯನ್ನು ಬೀರುವುದು ಅದರ ಧರ್ಮ ಅದರ ಹಾಗೆ ಮಹಾನುಭಾವರ ಸತ್ಪುರುಷರ ಸಂತರ, ಹರಿದಾಸರ ಕೆಲಸ ಅವರೊಂದು ಅರಳಿದ ಹೂವು, ತಾವು ಕಂಡು ಉಂಡ ನಿತ್ಯ ಸತ್ಯವನ್ನು ಬಿತ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೆಟ್ಟ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೊರೆದು ಸನ್ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಬಾಳಿ, ಬದುಕನ್ನು ಹಸನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಜಾತಿ ಮತ ಕುಲ ಪಂಥಗಳ ಕಟ್ಟು ಪಾಡು ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಮಾನವ ಕುಲ ಒಂದೇ ಎಲ್ಲ ಮಾನವರು ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕೆಂಬುದೇ ಅವರ ಹಂಬಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಮಹಿಪತಿರಾಯರು ತಮ್ಮ ಒಂದು ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ.

‘ಎಂದಿಗೆ ಬಾಹುದು ನೋಡಿ ಸಂದಿಸಿ ಮಾನವ ಜನ್ಮ

ಚಂದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿರೋ ಬಂದ ಕೈಯಲಿ ಬ್ಯಾಗ್’

ಎಂದರು ಆದರೆ ನಾವು ಚಂದವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ

ಛಂದಗೇರಿಯಾಗಿ ಬಾಳಿದರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ತಪ್ಪು ಅವರ ಒಂದು ದಖಣೀ ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಮಾತ್ಮನ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ವಿಶ್ವದ ಬದುಕಿನ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಪುರುಷ ಪ್ರಯತ್ನದ ಸಾಧನೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಹರಿದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಏಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಾ ಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ‘ಜಗದೇಳಿಗೆಯೂ

ಕನ್ನಡದಿಂದಲೇ ಆಗಬೇಕಲ್ಲವೆ' ಎಂಬ ವರಕವಿವಾಣಿಯು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಕಾಲವೂ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗುತ್ತ ಬರುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ತಾನು ಯಾರು ತನುವು ಯಾವು, ತಿಳಿದು ನೋಡಿ ಎಂಬ ಒಂದು ಸುಂದರ ಕೀರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ.

'ಜಾತಿಯ ಕುಲಗಳ ಭೇದವ ತಿಳಿದು

ಯಾತನೆ ದೇಹವ ಸಂಗವನುಳಿದು

ಮಾತಿನ ಮೂಲವ ತಿಳಿದಾತನು ಶರಣನು'

ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಕೇಡಿಗರ ಸಂಗದಿಂದ ಹೊರ ಬರುವ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಮನ ಬಲಿಯಬೇಕು. ಮನ ದೃಢವಾಗದಿದ್ದರೆ ಏನನ್ನೂ ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ರಾಯರು ಈ ಚಂಚಲ ಮನಸ್ಸಿನ ಕುರಿತು ಅನೇಕ ಬಗೆಯಾಗಿ ಹೇಳಿ ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

'ಹೆಣ್ಣು ಹೊನ್ನದಾಶೆ ಹಚ್ಚಾದೆ ಘನತನಗರಸಭೆ'

ಹುಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿದೆ ಎಚ್ಚರ ಎಡಿಯಗೊಡದೆ

ಕಟ್ಟಿ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಿದ್ದಿದೆ ಬೆಟ್ಟಿ ಬೆದರದೆ'

ಸತ್ತಂಗ ಇರಬೇಕು ಸತ್ಯದ ನುಡಿ ಹಿಡಿಬೇಕು ಒಂದು ಪಥ ಹೊಂದಲರಿಯರು ಈ ಮನುಜರು ಎಂದು ಕನಿಕರ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ದ್ವೈತ - ಅದ್ವೈತ ಎಂದು ಹೊಡೆದಾಡದಿರಿ ಎಂದು ಕವಿ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

'ದ್ವೈತ ಎಂಬವನು ತಾನು ಪರಮ ವೈಷ್ಣವನಲ್ಲ. ಅದ್ವೈತ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವವನು ತಾನೂ ಸ್ಮಾರ್ತನೂ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಸಿದ್ಧಾಂತದ ವಿಷಯ ಎಂದಿದ್ದಾರೆ ಮೂರೂವರೆ ಮೊಳದ ದೇಹ ಶುದ್ಧಿ ಇಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಯಾಕೆ ಚರ್ಚಿಸಬೇಕು? ಅದರ ಭಾನಗಡಿಗೆ ಬೀಳದೆ ಚಿತ್ತ ಶುದ್ಧರಾಗಿ ಮಹಿಪತಿಯನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದು ಲೇಸು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತ ಎಲ್ಲ ಶುಷ್ಕ ಚರ್ಚೆಗಳಿಗೆ ಮಂಗಳವನ್ನು ಹಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಜಗತ್ತು ಸತ್ಯ ಭಗವಂತನೊಬ್ಬನಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಪಂಚದ ವ್ಯಾಪಾರವೆಲ್ಲವೂ ಅವನ ಅಧೀನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಎಂಬ ತತ್ವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡೆ ಬದುಕನ್ನು ಹಸನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪರವನ್ನು ಚಿಂತಿಸಬಹುದು ಎಂದು ದಾಸರು ವಚನಕಾರರ ನಿಲುವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ವಚನ ಸಾಹಿತ್ಯ ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸಮಾನತೆಯ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ ಜನರ ಏಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿದ್ದಲ್ಲದೇ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದೇ ಎನ್ನುವ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಯ ದಾರಿ ದೀಪವಾಗಿದೆ. ಪರಮಾತ್ಮನನ್ನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಲು ದಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನ ಕತ್ತಲೆಯನ್ನು ದೂರ ಮಾಡಿ ಬೆಳಕನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿವೆ.

ಆಕರ ಗ್ರಂಥಗಳು

- ೧) ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮೀಮಾಂಸೆ-ಸಂ.ಡಾ. ಸಿ.ಬಿ.ಹೊನ್ನಯ್ಯ
- ೨) ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆ - ರಂ.ಶ್ರೀ. ಮುಗಳಿ
- ೩) ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಜೀವಿನಿ - ಶಿವಶರಣಪ್ಪ ಮೋತಕಪಳ್ಳಿ